

Denizciliğin belki de en keyifli manevralarından biri, tonoz şamandırasını

almaktır; bunu ister yelken, ister motorla yaparsınız, uğraşmanız gereken çamurlu çapalar yoktur ve bağlandığınız marina pontonunda olmayan özgürlük duygusunu elinizde tutarsınız.

Kişilere ait tonozların genellikle bir küçük yakalama şamandırası, en azından tutabilmek için yüzen bir halatı vardır ve bunlar en iyi, bizim emektar kakaçla alınır. Kamuya açık şamandıralar ise biraz daha zorlayıcıdır; içinden kendi halatımızı geçirmek zorunda olduğumuz çelikten ya da halattan bir göz vardır ki, akıntı ya da rüzgârın başka bir planı olduğunda, baş tarafta bu işi yapmaya çalışan ekip elemanını hayli zorlar. Fakat artık piyasada, bu işi de kolaylaştıracak aletler bulmak pek şaşırtıcı değil.

Bunları test etmek, sandığınız kadar kolay olmadı; çoğu, denizciler tarafından kendi şartlarına ve ihtiyaçlarına göre, belirli bir bağlama yöntemine

uygun olarak tasarlanmıştı ve doğaldır ki bunların tasarımcıları, piyasadaki en iyi ürünün kendilerinininki olduğunu

söylüyorlardı. Fakat farklı koşullarda, istediği kadar verimli olamayabiliyorlardı.

Bunu aklımızda tutarak, bir Contessa 26 olan tekne Red Dragon'la, 11 çeşit bağlama yardımcısını Poole limanında test ettik. Contessa'nın çok yüksek olmayan bordsa lehimizeydi ama testi biraz daha zorlaştırmak istencesine, 25 knotluk bir keşişleme, denizi biraz hareketlendiriyordu.

Nasıl Test Ettik

İlk planımız testi, Dorset'in Studland Koyu'ndaki Bankes' Arms misafir şamandıralarında gerçekleştirmektir ama keşişleme, burayı rahatsız bir rüzgârlı bölge haline getirince, başka yer aramaya başladık. Aradığımız ıssız şamandıraları, South Deep'deki

Brownsea Island'da bulduk. Tıpkı Poole limanındaki gibi, ucunda bir kilit bulunan paslı fırdöndüler, şamandıranın üzerinde yatık duruyorlardı.

Bu şartlarda, durmadan şamandıradan uzaklaşıp yaklaşmak, sadece vakit kaybı olmakla kalmayacak, aynı zamanda denediğimiz kakaçların ne kadar kolaylık sağladığını tam olarak anlamamıza da engel olacaktı. Her şey bir yana, zaten bu ilk denememizdi, biz de kement tekniği kullanıp kurtağzından bir halatla şamandıraya bağlandık. Bu şekilde, kakaçları test etmek için şamandıranın kilidi boş kaldı ama tekne, kemende rağmen şamandıranın etrafında deli gibi dönüp durduğu için, yine de halatları kilitlen geçirmek için hayli uğraştık. Her ürünü, donatım kolaylığı, kilide bağlanma-çözülme ve verimli kullanabilmek için öncelikle yükün boşaltılması gerekip gerekmediğini gözeterek test ettik.

11 Bağlama Yardımcısı Test Edildi

Güverteden sarkmayı göze alamadığınızda, tonoz şamandırasını nasıl tutarsınız? Yanıt, kakaçlar ve bağlama yardımcılarıdır. PBO test ekibi, bunlardan 11'ini suda denedi.

Bosco Kakiç

Temas: www.boscoboathook.co.uk

Bosco esasen, şamandırayı bırakmak için üst tarafının

çıkartılmasını sağlayan akıllı

mekanizmasıyla, sustalı bir kilit. Bir kakiğin ucuna bağlanmış braket, sustalı kilidi takarak hazırlıyorsunuz.

Şamandırayı alırken, halatın bir ucunu teknedeki bir koçboynuzuna tutturun, şamandırayı yakalayın ve yayı serbest bırakmak için kilidi geri çekin. Ardından, ihtiyacınıza göre halatı kısaltabilirsiniz; eğer uzun kalırsanız ona göre kalıcı bir halat da donatabilirsiniz.

İşin zevkli tarafı, kilidi çözerken ortaya çıkıyor. Kilidin üst tarafına uzanan kurtarma (çözme) halatı, tonoz halatının içinden geçirilmiş. Kurtarma halatını çektiğiniz anda kilit serbest kalıyor.

ARTILAR

- Sustalı kilit, yüksek kalite atıktan geri kazanılmış metalden mamul
- Becerikli kurtarma halatı, kilidi serbest bırakmak için insanı baş tarafta cambazlık yapmaktan kurtarıyor.
- Yük altında da serbest bırakılabilir.

EKSİLER

- Kilit gözü, braketten kısmen bloke durumda
- Üretici, braketin, kilidin diğer tarafına monte edilmesi durumunda gözün daha rahat olacağını söylüyor.

Kilidin üst tarafı, yük altında bile kolayca açılabilmesini sağlayacak şekilde tamamen dönebiliyor.

Bağlama halatının içinden geçen kurtarma halatını çekerek tonozdan ayrılabilirsiniz.

Wichard Basit Bağlama Kancası

130 TL

Temas: www.proboat.co.uk

Wichard, farklı teknelere uyum sağlaması için değişik boylarda kancalar üretiyor ama unutmayın ki kanca büyüdükçe, şamandırayı almak kolaylaşır.

Wichard kanca, açık pozisyonundaki sustalı kilidi bağlamak için basit kakiç tutturulmuş braketli ile testteki en basit fikirdi. Bu braket herhangi bir kakiç monte edilebilir ama olası sorunların önüne geçmek için, olabildiğince uca monte etmeye çalışmalı. Kancayı braketle yerleştirirken, tam olarak oturana kadar halatı biraz gergin tutun.

Kancayı, halatı gergin tutarak şamandıraya tutturmak gayet basit fakat çözmek için, güverteden sarkıp elle sıkma zorunluluğu, işi epey zorlaştırıyor.

ARTILAR

- Güçlü metal tasarım

EKSİLER

- Kancayı yerleştirirken tetiği açık tutmak için halatı gergin tutmak zorunluluğu var
- Çözmek için güverteden sarkıp ele sıkma gerekiyor
- Yük altında çözülemiyor

Sustalı kilit, tetiğin üzerinde, bu nedenle takarken, halatın gergin olması gerek.

Çözmek için şamandıraya eğilmek ve halatın gerilimini alarak kilidi açmak gerekiyor.

Handy Duck

Temas: www.force4.co.uk

Nady Duck, esasen, fiberglas takviyeli naylondan yapılmış, dayanıklı bir kanca. Ağzındaki iki yaylı kanatçık, kancanın, şamandıra anelesine geçmesini sağlıyor ama dışarı çıkmasını engel oluyor, böylece şamandıraya sağlam bir bağlantı kurulmuş oluyor.

Şamandıradan ayrılmak istediğinizde, kancanın üst(sarı parçalı) bölümü, dilerseniz kilit üzerindeki yuvarlak kopilyanın kakiç yardımıyla çekilmesiyle, dilerseniz de kopilyaya paralel göze bağlayacağınız bir sicimle açabiliyorsunuz.

Handy Duck, verilen aparata sıkı geçiyor, böylece şamandırayı yakalarken tonoz halatını germek zorunda kalmıyorsunuz. Kancanın tasarımını ve bağlarken kakiç olan mesafesini beğendik; öte yandan çözmek mekanizmasının kakiçla yakalanabilmesi de şaşırtıcı derecede basitti.

ARTILAR

- Takviye edilmiş güçlü plastik yapısı, korozyona uğramaz ve jelkotu çizmez.
- Takması ve çıkartması kolay.
- Yük altında çözülebiliyor.

EKSİLER

- Handy Duck kakiç almanız, en azından kendi kakiçinizin ucunu değiştirmeniz gerekiyor.

Kanca, yük altında bile geniş açılarak çözülebiliyor

Kakiçin, mekanizmayı çözmek için tetiğe ulaşması şaşırtıcı derecede kolay.

SwissTech Yakalama Kancası

160TL

Temas: www.bluewatersupplies.com

Sustalı kilidin bir başka çeşidi olan bu alet, diğer yakalama kancası ile aynı kakiç uyuşur ve bunun da sıkıştırma civatası var.

SwissTech, kancayı muhafaza etmek için halatı qermeyi öneriyor;

civata, şamandıra alınacağı zaman

sıkıştırılarak kancayı kakiç sabitleyor.

Aletin, 3,5 tonun üzerinde kırılma yüküne sahip iki boyu var.

Hazırlanması basit: Kancayı kakiç sabitleyin ve şamandıra anelesine

geçiriverin. Cin fikir, ayrılırken ortaya çıkıyor. Bir ince kurtarma halatı, halkadan geçerek kilidin sustasının ucuna ulaşıyor, halatı çekince de susta açılıyor, kanca serbest kalıyor.

Kancanın anelele takılması da, susta mekanizması sayesinde sökülmesi de kolay. SwissTech kakiç, diğer bağlama yardımcı aletlerle birlikte kullanılmaya çalıştık ama birbirlerine uymalarını sağlayacak bir adaptör ya da tak-kullan ünitesi bulamadık.

ARTILAR

- Kancayı, şamandıra anelesine, özellikle de büyükse, takmak kolay.

EKSİLER

- Ayrılma zamanı geldiğinde susta mekanizması iyi çalışıyor.
- Çok amaçlı kakiç, birden fazla bağlama elemanı kullanmaya olanak tanıyor.
- Tonoz halatı ile bağımsız kurtarma halatı, birbirine dolanabilir.

Kilit, üst tarafı kurulduktan sonra yaylı klips tarafından tutuluyor.

Wichard Otomatik Bağlama Kancası

276TL

Temas: www.proboat.co.uk

İlk bakışta biraz "Zihni Sınır Prosesi" gibi görünse de, aslında şaşırtıcı bir verimliliği var.

Sadece tek bir (büyük) boyda üretilmiş alet, sustalı kurma kolu olan geniş ucu, bir halkayla tamamlanıyor.

Kullanmak için kakiçin en uç çıkıntısını halkadan geçirin ve tonoz halatınızı kakiç paralel tutarak çekin. Bu kilidi açar ve siz de şamandırayı yakalayabilirsiniz. Ayrılma zamanı geldiğinde, kakiçin ucunu yeniden halkaya geçirip itin, böylece açılır ve şamandıradan ayrılır.

Son derece iyi çalışıyor ve kullanımı epey kolay, fakat halattaki gerginliği korumak çok önemli çünkü halatı kakiç paralel tutmanın başka yolu yok. Tonoz halatında o anda gerginlik olmadığı için çözülmesi de çok basit.

ARTILAR

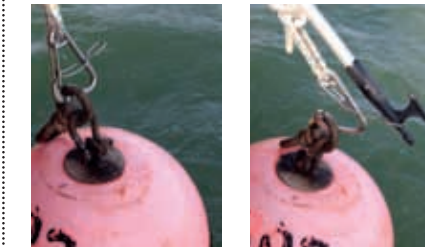
- Modifikasyon gerektirmeden her türlü kakiç uyuşur.
- Takıp çıkartması kolay.

EKSİLER

- Tonoz halatını gergin tutmak çok önemli. Pahalı.

Kancayı doğru ve kakiçin ucunda tutabilmek için halatın gergin tutulması gerekiyor.

SOL Emniyetle tonozla bağlanmış SAĞ Kancayı almak için kakiçin ucunu klipsten geçirin.

Got-It

130TL

Temas: www.boatgeardirect.co.uk

Ortaçağdan kalma bir işkence aleti gibi görünse de, uzun, gösterişli ve sivri ucu,

şamandıra yakalamaya çalışırken iyi iş görüyor; özellikle de şamandıra anelesi küçükse.

Her sıradan kakiçin ucuna uyması için tasarlanmış Got-It'in rekorunu, kakiç ucuna takın. Sustalı kilidi kapalı tutun ve sadece şamandıra anelesinden geçirin.

Şamandıradan ayrılmak, biraz daha çaba gerektiriyor. Önce kakiçla, gevşetme kolunu yakalayın, ardından kakiç yine rekora sokun ve açılması için iyice itin.

Aletin ucunda bulunan, kakiç geçen rekor biraz sıkı olduğu için, kullanırken tonoz halatını gergin tutmak gerekiyor. Gevşetme kolunu yakalamak çok zor değil ama kakiçin uzunluğuna bağlı olarak, kakiç çıkartırken 13 cm. kadar itmek gerekeceği için, o sırada halatın gerilmemesine dikkat etmek gerekir.

ARTILAR

- Çapı büyük ama ensiz kancayı kullanmak kolay.
- Çoğu sıradan kakiç uyuşur.

EKSİLER

- Takarken tonoz halatını gergin tutmak önemli. Yük altında çözülemiyor.

Aleti kakiçin ucunda tutan, tonoz halatının gerginliği.

Gevşetme kolunu yakalayın ve şamandıradan ayrılır.

SwissTech Yakalama Kancası

Temas. www.bluewatersupplies.com

Sustalı kilidin bir başka çeşidi olan bu alet, diğer yakalama kancası ile aynı kancaya uyuyor ve bunun da sıkıştırma civatası var.

SwissTech, kancayı muhafaza etmek için halatı germeyi öneriyor; civata, şamandıra alınacağı zaman

sıkıştırılarak kancayı kakıca sabitliyor.

Aletin, 3,5 tonun üzerinde kırılma yüküne sahip iki boyu var.

Hazırlanması basit: Kancayı kakıca sabitleyin ve şamandıra anelesine geçiriverin. Cin fikir, ayrılırken ortaya çıkıyor. Bir ince kurtarma halatı, halkadan geçerek kilidin sustasının ucuna ulaşıyor, halatı çekince de susta açılıyor, kanca serbest kalıyor.

Kancanın aneleyle takılması da, susta mekanizması sayesinde sökülmesi de kolay.

SwissTech kakıcı, diğer bağlama yardımcısı aletlerle birlikte kullanmaya çalıştık ama birbirlerine uymalarını sağlayacak bir adaptör ya da tak-kullan ünitesi bulamadık.

ARTILAR

- Kancayı, şamandıra anelesine, özellikle de büyükse, takmak kolay.
- Ayrılma zamanı geldiğinde susta mekanizması iyi çalışıyor.
- Çok amaçlı kakıç, birden fazla bağlama elemanı kullanmaya olanak tanıyor.

EKSİLER

- Tonoz halatı ile bağımsız kurtarma halatı, birbirine dolanabilir.

Kurtarma halatı çekilince susta açılıyor ve kanca serbest kalıyor.

Sureline Kakıç

Temas: www.anchor-marine.com

Ayrılabilir başıyla etkin bir kakıç olan Sureline, belki de testteki en doğru düzgün aletti. Alet, kenarına, tonoz halatı tutturulacak bir göz kaynatılmış bir sustalı kilitten ibaret ve kancası, teleskopik gönderin ucunda, aynı zamanda sustalı ucu da tutan plastik bir yüksüğe oturuyor. Gönder ucundan biraz aşağıda, halata kılavuzluk eden küçük bir mapa var.

Aleti hazırladığınızda kanca, tonoz halatının gerilimi sayesinde duruyor. Şamandıraya geçirdikten sonra halatı gevşetip gönderi çektikten sonra kanca, yüksükten çıkıp serbest kalıyor, siz de şamandıraya bağlanmış oluyorsunuz. Ayrılmak istediğinizde, tonoz halatını kılavuz mapanın içine alıyor, gönderi, kancaya doğru itip yüksüğe geçirerek sustanın açılmasını sağlıyor ve kancayı şamandıradan çıkartıyorsunuz.

Sistem gayet iyi çalışıyor ama yüksüğe çaparız vermemek için 10 mm.den büyük halat kullanmamaya dikkat edilmeli. Böylelikle, kancayı tutan bağ da küçük kalır ve gönder uca yaklaştıkça yüksüğün sıkışmasının önüne geçilmiş olur.

ARTILAR

- Şamandıraya takıp çıkartması kolay.
- Gevşetme mekanizması gönderin içine girerek, şamandıradan kontrollü ayrılmayı sağlıyor.

EKSİLER

- Tonoz halatının çapı küçük.
- Gönder, başka bir işe yaramıyor.

Şamandıradan ayrılmak için tonoz halatını kılavuz mapasının içine yerleştirin.

Ardından, gönderi yüksüğe yerleştirip, sustayı açın.

Theader Halat Geçirici

Temas <http://sites.google.com/site/yachtind>

Piyasaya yeni giren Yachtage Industries, tamamen farklı tasarıma sahip yeni bağlama elemanı Threader ile karşımızda. Test ettiğimiz aletler içinde halatı, şamandıra anelesinin içinden geçiren tek ürün bu oldu; diğerleri ya bir kanca kullanıyordu, ya da ağır halatı aneleden geçirebilmek için önce ince bir halat geçiriyordu.

Threader, gönderi dik açıyla duran bir tüpün içinde çalışan, paslanmaz çelikten mamul bir mekikten ibaret. Şamandıra anelesi, mekiğin ortasındaki yarığa yerleştiriliyor, mekikteki V-biçimli parça da tonoz halatını sıkıştırma yapıyor.

Halatı aneleden geçirmek için önce V'nin içine sıkıştırın, mekiği, tüp(kanal) ve V-biçimli parça aynı tarafta olacak şekilde kaydırın, mekiğin serbest kalan ucunu aneleden geçirin. Gönderi mekiğin diğer ucuna kaydırın ve halatı çekmeye devam ederek aneleden geçirin.

Sistem denizde iyi çalıştı ve tonoz halatını aneleden etkin şekilde geçirdi. Anelenin ya da kilidin boyuna bağlı olarak mekiği geçirmek zor ve eğer anele küçükse, çıkartması da oldukça sıkıntılı olabilir. Ayrıca, mekiğin üzerinde çalıştığı çubuğun bükülmesi de kolay, ki test sırasında bizim başımıza geldi ama yeniden hizaya sokmak da pek zor olmadı.

ARTILAR

- Tonoz halatınızı aneleden geçirip, işi tek aşamada bitiriyor.
- Güçlü bir bağlanmayı hızla gerçekleştiriyor.

EKSİLER

- Küçük anele ya da kilitlerden çıkartmak zor olabilir.
- Mekik çubukları, bükülmeye karşı çok dayanıklı değil.

Threader, istediğiniz kalınlıkta tonoz halatını aneleden geçirebiliyor.

Swiftie-Matic/MoorFast

Temas: www.moorfast.com/www.anchor-marine.com

Birbirine çok benzeyen bu iki alet, üstlerinde bir bar olan plastik birer boyunduruktan ibaret. Bar, şamandıra anelesine bastırılınca plastik bir yay barı açıyor, böylece anele, boyunduruğa giriyor.

Çektiğinizdeyse bar diğer tarafa dayanıyor, açılıyor ve ince bir halatı aneleden geçiriyor. Bu ince halat, daha ağır tonoz halatına kılavuzluk ediyor.

Denedik ve mükemmel iş gördüler. MoorFast, bir ucu daha uzun olduğu için şamandıraya tutunması daha kolaydı ama her ikisiyle de aneleyle tutmak ve inceyi geçirmek gayet kolaydı. Aletlerin tamamı plastikten mamul olduğu için korozyon derdi yok, fakat bu durumda unutmamalı ki bu aletler, sıradan kakıçlar gibi kullanılamazlar.

Swiftie-Matic'in gönderi alüminyumken, MoorFast'inki kompozit ve her iki gönder de teleskopik. Her iki ürünün de boyunduruqları, kırılmaya karşı ömür boyu garantili.

PROS

- Halatı şamandıradan geçirmek çok kolay.
- Çözmek çok kolay. Halatı koyverin gitsin.
- Korozyon söz konusu değil.

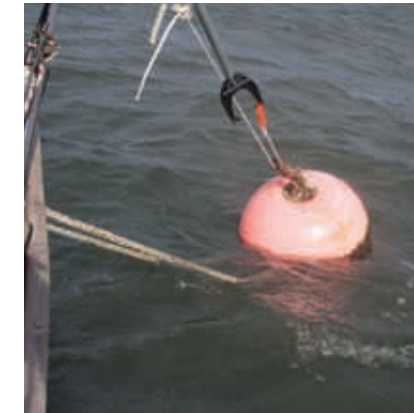

Bar itip aneleyle içeri almak için aleti halkaya doğru bastırın.

EKSİLER

- Metal bir ürün kadar sağlam değil.

Ardından, ince halatı aneleden geçirip, tonoz halatınıza kılavuz yapın.

PBO'NUN YORUMU

Denediğimiz aletler açıkça iki gruba ayrılıyor: Kısa süreli ya da bir başka sağlam bağlantı hazırlarken şamandıraya tutunmasını sağlayan kancalar ve şamandıra anelesinden halat geçirmeye yarayan aparatlar. Her ikisi de kullanışlı ve ne olur ne olmaz diye her ikisini de teknede bulundurmakta yarar var.

Kancalardan Bosco, SwissTech Yakalama Kancası ve Handy Duck, öne çıkıyor. Test ettiğimiz Bosco'nun sorunu, kanca gözünün braket tarafından kısmen bloke edilmesiydi. Diğer ikisinden Handy Duck, bariz şekilde daha kolay kullanımlıydı çünkü aparat, kakıç ucunun ötesinde duruyordu. Fakat SwissTech'in sağlam paslanmaz çelik yapısını ve basit tetik mekanizmasını beğendik ve onu, en uygun ürün seçtik. Yoksa aralarında fazla seçenek yoktu.

Bağlama yardımcılarında gelince, yıldızlarımız Swiftie-Matic ve ona pek benzeyen MoorFast oldu. Çok verimli ve kolay kullanımlıydılar, fakat dikkat etmek gerekir ki, plastik boyunduruqlarını fazla eğip bükmemek lazım. Testimizden birkaç gün önce, bir arkadaşımız, acayip bir şamandıradan ayrılırken kendisinin kırırdı. Hemen belirtelim ki MoorFast, arkadaşımıza derhal yenisini vermiş.

Moorfast, Swiftie ve SwissTech Tutma Kancası'nın kılavuz halatlarının oldukça kullanışlı olmalarına rağmen ben, kılavuz halat yerine doğrudan tonoz halatı kullandığı için Threader'i de beğendim. Threader, MoorFast ya da Swiftie kadar kolay kullanımlı değil ve mekik çubukları bükülebiliyor ama en azından kolay onarılabiliyorlar.

Şamandıra anelesinden halat geçiren aparatları kullanmak, eğer şamandıraya bir şekilde bağlarsanız, daha kolay. Bordası yüksek ya da yetersiz ekibi olan teknelerin, birini bağlanmada, diğeri halatı geçirmede kullanmak üzere hem kakıç, hem de bağlama yardımcısı aparatlardan bulundurması iyi olur.